

значення для оподаткування товарів і предметів під час переміщення товарів через митний кордон України;

-по-друге, об'єктивність, прийняття рішення на підставі відомостей, що стосуються товарів, які задекларовані в конкретній митній декларації. Уникнення випадків прийняття рішення про факт порушення щодо всіх поставок на підставі документального фіксування одиничного факту порушення;

-по-третє, економічна доцільність, яка передбачає уникнення випадків проведення документальних перевірок із явно «нульовою» результативністю.

Список використаних джерел:

1. Мірошник В. В. Податкова реформа в Україні в контексті євро інтеграції. *Наукові праці КНТЕУ. Економічні науки*. 2010. Вип. 17. С. 30–39.

2. Власов Д. Г. Управленческие аспекты комплексного подхода к проведению выездной таможенной проверки импортных операций. *Вестник Российской таможенной академии*. 2011. № 3. С. 117–123.

3. Губа М. О. Митний постаудит як інструмент зміцнення економічної безпеки держави. *Ефективна економіка*. 2012. № 10.: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

Менько Володимир Миколайович
*Начальник Золочівського районного відділу
ГУ ДМС у Львівській області*

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД МІГРАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

У багатьох країнах ЄС спостерігається скорочення чисельності населення через зниження рівня народжуваності та старіння, що частково компенсується за рахунок імміграції з країн нижчим рівнем соціально-економічного розвитку, у

т.ч. із України. Попри активні євроінтеграційні прагнення зближення України до ЄС відбувається повільно як в інституційно-організаційній, так і в соціально-економічній площинах. Значна дивергенція соціально-економічного розвитку та державного регулювання міграційних процесів сприяють інтенсифікації зовнішньої міграції з України до країн ЄС, міграційна політика яких сприяє залученню людських ресурсів, особливо висококваліфікованих фахівців і молоді. Відтак, ідентифікація розривів державного регулювання у сфері міграції і соціально-економічної дивергенції України та ЄС є вагомим інформативно-аналітичним підґрунтям для обґрунтування стратегічних цілей та інструментів державної політики управління міграційними процесами у контексті забезпечення розвитку національної економіки.

Охоплення населення соціальними послугами засвідчує рівень соціальної безпеки та відповідальності держави перед громадянами, реалізації принципів соціального забезпечення вразливих категорій населення відповідними соціальними благами, формування достатнього рівня фінансової безпеки у випадку втрати працездатності, інших форс-мажорних обставин. Так, Чехія і Португалія є особливо привабливими країнами для іммігрантів старшого віку, оскільки роль пенсійного забезпечення є пріоритетним завданням сучасної соціальної політики країн, а для Німеччини й Італії важливим стратегічним викликом є соціальне забезпечення населення.

Місце праці, гарантована офіційна зайнятість, поширення повної і формальної зайнятості, гідні умови праці та високий рівень її оплати, безумовно, сприяють підсиленню pull-середовища міграції. Рівні безробіття населення у працездатному віці та вимушеної неповної зайнятості, частка працівників, зайнятих на роботах із шкідливими умовами праці, рівень виробничого травматизму, є важливими індикаторами посилення дивергенції розвитку середовища міграції, позитивна динаміка яких свідчить про низький рівень привабливості сфери зайнятості країни для трудових іммігрантів. На тлі

одночасного посилення проблем із демографічним відтворенням і старіння населення, збільшується дефіцит робітничих кадрів на ринках праці країн ЄС.

Покращення соціально-економічної ситуації в країнах ЄС, збільшення гарантій стабільної зайнятості та гідного рівня життя населення стимулюють мігрантів до пошуку робочого місця із вищою оплатою праці чи здобуття освіти (часто на безкоштовній основі). Відповідно, при збільшенні рівня доходів місцевого населення, низьких темпах зростання витрат домогосподарств, великих можливостях здійснювати заощадження унаслідок високого рівня життя та посиленні інших соціально-економічних факторів рівень дивергенції України та країн ЄС зростає.

Економічний розвиток країн ЄС є пріоритетним чинником вибору потенційної країни імміграції, а макроекономічна стабільність є стимулятором посилення притягання іммігрантів. Країни ЄС з високими темпами економічного зростання є ключовими учасниками конкурентної боротьби за робітничі та висококваліфіковані кадри. Стабільність економічної та політичної систем країн-реципієнтів виступає вагомим pull-фактором еміграції з країн, для яких характерні високий рівень корупції, соціальної нерівності, деструктивних змін в економічній системі.

Для Польщі, як для країни з найбільшими обсягами зовнішніх трудових мігрантів з України, протягом 2005-2019 рр. найвищу значущість у контексті привабливості країни для імміграції мали індикатори групи “медико-демографічна стабільність”, що може бути свідченням того, що Польща в значній мірі приваблива для міграції не стільки з причин очікування високої зайнятості та доходів, якісного соціального забезпечення, а у контексті сезонної або транзитної міграції.

Загальноєвропейський рівень системи медичного забезпечення, підтримки людського розвитку, а, відтак, й досягнення значної тривалості життя, є високим. За іншими складовими pull-середовища у досліджуваних країнах

спостерігаються достатньо суттєві диференціації. Так, значення індексів для групи “соціальне забезпечення і розвиток соціальної сфери” у таких країнах, як Чехія, Греція, Угорщина та Польща, суттєво поступалися аналогічним показникам для Німеччини, Італії, Португалії та Іспанії. Очевидно, ця ознака має вплив при прийнятті рішення про міграцію для категорій населення з різним рівнем соціальної вразливості. Наприклад, у Чехії, Угорщині, Польщі та Португалії при нижчому рівні соціального забезпечення і розвитку соціальної сфери показники якості життя істотно вищі. Спостерігаються незначні диференціації за рівнем індексів складової “ринок праці та зайнятість” pull-середовища. Результати аналізу підтвердили посилення каузального взаємозв’язку дивергенції рівнів оплати праці та розвитку сфери зайнятості Угорщини, Португалії та Іспанії, з одного боку, та України, з іншого, і сили притягання мігрантів.

Імплементация законодавства ЄС у галузі міжнародної міграції є одним із зобов’язань України відповідно до Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. Відтак, виникає необхідність уточнення понять “іммігрант”, “закордонний мігрант” і “еміграція”, основним критерієм цих дефініцій є часовий лаг перебування за кордоном – 12 місяців, що визначено регламентами ЄС і рекомендаціями ООН. Натомість у жодному законодавчому акті України не вказано часовий критерій зовнішньої міграції, що веде до поглиблення методичної прогалини в інформаційно-аналітичному забезпеченні моніторингу міграційних процесів.

Гармонізація української державної статистики з європейською має стати ключовим напрямом роботи Державної служби статистики та має бути стратегічним завданням Програми розвитку державної статистики до 2023 р. Створення департаменту статистики міжнародної міграції Державної служби статистики України з широким колом повноважень щодо розробки уніфікованої

єдиної методології збору, обробки та аналізу даних, як свідчить практика передових економік ЄС, є ефективним інструментом забезпечення обліку міграції і формування статистичних баз даних у відповідності до стандартів Євростату. Поширення методології збору даних і обліку структурно-динамічних характеристик міжнародної міграції у доступній формі має бути одним із ключових завдань статистичного органу у сфері міжнародної міграції.

В Україні спостерігається значна інституційно-організаційна дивергенція державного регулювання міграційних процесів відносно ЄС, зокрема це прозорість і відкритість діяльності відомчих органів влади та функціонування спеціального центрального органу влади у сфері управління міграцією. Задля зближення України до поточних стандартів інституційно-організаційного регулювання міграції у країнах ЄС необхідно створити міжвідомчу комісію з питань регулювання міграційних процесів при Кабінеті Міністрів України, а також управління при обласних державних адміністраціях, основним завданням яких стане формування і реалізація державної політики у сфері міграції, а також виконання функцій щодо розширення легальних каналів працевлаштування мігрантів на території країн-реципієнтів, забезпечення гарантій прав трудових мігрантів, укладання міждержавних угод щодо соціального захисту та пенсійного забезпечення працівників-мігрантів та ін.

Високий рівень прозорості діяльності відомчих органів у сфері міграції в європейських країнах забезпечується за допомогою програми “близькість до контрагентів”, яка передбачає використання новітніх форм електронних послуг державними органами влади для усіх контрагентів: інформування (безпосереднє надання інформації про державні (адміністративні) послуги); одностороння взаємодія (забезпечення можливостей контрагентам отримати електронну форму документа); двостороння взаємодія (забезпечення можливостей обробки електронної форми документа, зокрема ідентифікацію); проведення трансакцій

(електронна реалізація можливостей прийняття рішень) [1, с. 52]. Імплементация цієї програми в Україні дозволить підвищити рівень довіри населення, а також забезпечити відкритість діяльності відповідних органів влади.

Розвиток автоматизованої інформаційної бази (на основі Cloud технологій) на фінансовому ринку для облікування грошових переказів мігрантів і створення системи пільг і знижок для здійснення трудовими мігрантами міжнародних переказів через формальні канали дозволить наблизити вітчизняну систему регулювання до європейських практик ефективного управління грошовими трансфертами трудових мігрантів.

Варто відзначити, що ініціювання перед Кабінетом Міністрів України збільшення квот на імміграцію висококваліфікованих фахівців, у т.ч. IT-фахівців, сприятиме розвитку IT-кластерів у регіонах України і слугуватиме чинником стримування зовнішньої еміграції висококваліфікованих кадрів, а розвиток ринку гнучких форм зайнятості, у т.ч. дистанційної, і віртуального ринку праці, особливо у прикордонних територіях, через широке використання інтернет-платформ і інформаційно-комунікаційних технологій сприятиме стримуванню трудової і освітньої міграції, особливо молоді, а також виступатиме інструментом залучення іноземних працівників

Зменшення масштабів зовнішньої еміграції за рахунок внутрішньої. Задля забезпечення конвергенції політики розвитку внутрішніх міграційних потоків Україні варто удосконалити організаційно-інституційну систему стимулювання міжрегіональної міграції, зокрема спростити реєстрацію населення за місцем проживання і забезпечити доступ населення до соціальних послуг за місцем фактичного проживання, активізувати міжрегіональну співпрацю між службами зайнятості та рекрутинговими агентствами щодо сприяння у працевлаштуванні мешканців одних регіонів в інших, які мають дефіцит робочої сили, а також

створення фонду доступного житла для внутрішніх трудових мігрантів на основі державно-приватного партнерства.

Політика щодо розвитку ринку міграційного капіталу в Україні має формуватися за такими основними напрямками, як управління міграційними трансфертами у проекції розвитку формальних каналів грошових переказів, масштабування переказів міграційних трансфертів, стимулювання ефективного використання грошових переказів мігрантів і цільового спрямування переказів у реальний сектор економіки. Пріоритетними векторами поступу ринку міграційного капіталу в Україні є підвищення інвестиційної спроможності міграційного капіталу, забезпечення цільової спрямованості міграційних трансфертів у сектор малого та середнього бізнесу, гарантування стійкості ринку (безпека міграційних трансфертів) і розвиток фінансової інклюзії.

Враховуючи обсяги та стабільність надходжень міграційних трансфертів в економіку України, а також їх антициклічний характер в умовах економічних потрясінь, розвиток ринку міграційного капіталу в Україні залежить від ефективності імплементації спеціальних інструментів регулювання грошових переказів. Зокрема, це моніторинг міграційних трансфертів, розвиток електронних роздрібних платіжних систем, зниження трансакційних витрат на здійснення грошових переказів, забезпечення широкого доступу мігрантів до фінансової системи, стимулювання ефективного використання міграційних трансфертів. Так, моніторинг, у т.ч. прогнозування надходжень грошових переказів мігрантів, дозволить сформувати інформаційно-аналітичну базу даних щодо обсягів, коридорів і каналів міграційних трансфертів, їх характеру (наприклад, циклічності), а також каузальності взаємозв'язків грошових надходжень мігрантів і рівнів бідності, соціальної нерівності, економічного зростання територій. Водночас цифрові трансформації у системі платіжних

операцій вимагають розробки нових електронних платформ і формування новітніх засобів переказів, наприклад, на платіжні картки, рахунки мобільних телефонів або онлайн рахунки.

Задля забезпечення цільової спрямованості міграційних трансфертів у сектор малого та середнього бізнесу необхідно забезпечити високий рівень стійкості бізнес-середовища, у т.ч. інноваційно-технологічну та виробничу безпеку, цифрову трансформацію стратегічних галузей економіки та розвиток інноваційної інфраструктури, конвергенцію соціально-економічного середовища України та основних країн-реципієнтів міграційного капіталу та гармонізацію інформаційно-аналітичного забезпечення державної політики регулювання міграційних трансфертів України та ЄС, реформувати митну систему держави.

Надання податкових канікул для мігрантів на створення малого чи сімейного бізнесу сприятиме розвитку підприємницького сектора та нарощуванню підприємницького капіталу держави. Кредитні та податкові пільги, звільнення від сплати імпортного мита на товари виробничого призначення, які ввозяться трудовими мігрантами, є одними з ефективних економічних інструментів забезпечення спрямованості грошових переказів у сферу малого та середнього підприємництва.

Підвищення ефективності використання міграційних трансфертів є напрямом конвергенції механізмів управління міграцією України та країн ЄС. Для забезпечення конвергенції державної політики управління міграційними процесами в Україні та країнах ЄС важливо моніторити темпи змін розвитку соціально-економічного середовища основних країн-реципієнтів людських ресурсів і в Україні на основі консолідованої методики та гармонізованих статистичних показників.

Список використаних джерел:

1. Ковбаско О. М. Досвід європейських служб зайнятості у наданні електронних послуг. Ринок праці та зайнятість населення. 2016. № 2. С. 5255.

Олійник Дмитро Володимирович

Студент II курсу магістратури

Західноукраїнського національного університету

Шикеринець Олена Володимирівна

Студентка II курсу магістратури

Західноукраїнського національного університету

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ДОМОГОСПОДАРСТВ

У процесі діяльності домогосподарствами формуються і використовуються фінансові ресурси, створюється загальний бюджет з метою його подальшого використання на певні витрати або на вкладення у фінансові активи, накопичення на випадок настання важких часів. Фінанси домогосподарств, як і фінанси суспільства в цілому, являють собою економічні грошові відносини щодо формування та використання фондів грошових коштів з метою забезпечення матеріальних і соціальних умов життя членів господарства та їх відтворення. Будучи ланкою у фінансовій системі на рівні окремої родини, вони виступають первинним елементом соціально-економічної структури суспільства. На відміну від фінансів комерційних підприємств і організацій, що мають вирішальне значення в створенні, первинному розподілі і використанні вартості валового внутрішнього продукту і національного доходу, фінанси домогосподарства є пріоритетною ланкою фінансової системи і відіграють важливу роль в загальній сукупності фінансових відносин [1, с. 103].

Таким чином, можна зробити висновок, що фінанси домогосподарств – це економічні грошові відносини щодо використання та формування фондів